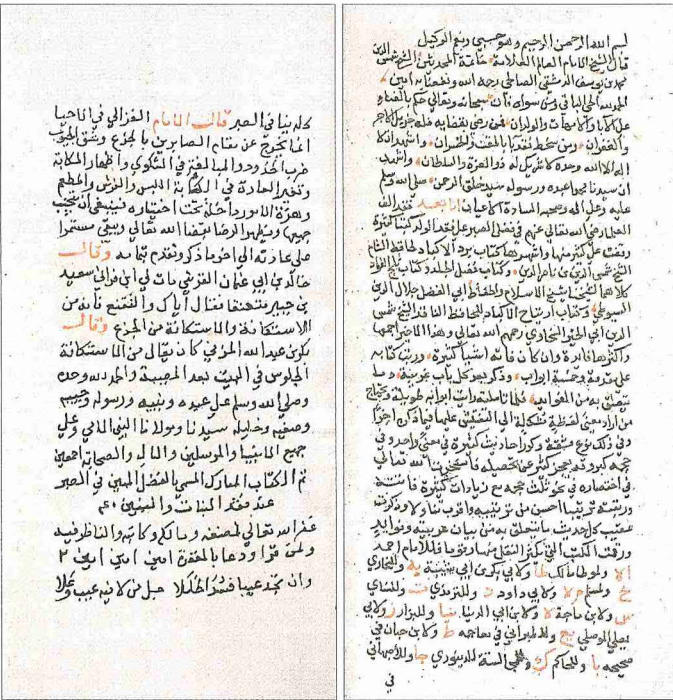

Şemseddin eş-Şâmî'nin el-Fazlû'l-mübîn fi's-şabri 'inde fakdî'l-benâtî ve'l-benîn adlı eserinden iki sayfa (Nuruosmaniye Ktp., nr. 4918/2, vr. 28^b, 87^a)

sâb ve tabakat kitaplarından oluşan 300'den fazla kaynaktan yararlanılarak kaleme alınmıştır. Resûl-i Ekrem'in gazve ve seriyyelerinden ahlâkına, hilye, şemâil ve hasâisinden mucizelerine, ailesi ve akrabalarından devlet başkanlığına, ibadet ve davranışlarından sahip olduğu çeşitli eşyaya kadar bütün hayatının anlatıldığı eser 100'den fazla ana başlık ve 1000 civarında alt başlıktan oluşmaktadır. Mevzû hadisleri eserine almadığını kaydeden, olayları anlatırken Kur'an âyetlerini ve esbâb-ı nüzûlû dikkate alan Şâmî her bölümün sonunda âyet, hadis ve şiirlerde yer alan garîb kelimeleri açıklar. Bazan tartışmalı ve birbiriyle çelişkili görünen rivayetleri uzlaştırmaya çalışır. Resûl-i Ekrem'in doğum tarihiyle ilgili ayrıntılı bilgi verir ve daha sonra düzenlenmeye başlanan mevlid törenlerinin geçmişte ve kendi zamanındaki durumuna temas eder. Buna göre Resûlullah'ın dünyaya gelmesinden dolayı sevinmek, onun doğum gününde fakirlere yardımda bulunmak, ona dair şiirler okumak, kısacası mevlid kutlamaları güzel bir gelenektir (Şâmî, I, 439-454). Mustafa Abdülvâhid ve arkadaşları tarafından neşredilen eser (I-XII, Kahire 1407-1417/1986-1997) Türkçe'ye çevrilmiştir (Peygamber Sallallahu Aleyhi Vesellem Külliyyati, trc. Halil İbrahim Kaçar v.dğr., I-XIII, İstanbul 2003-2004). Nüreddin el-Halebi, *İnsânü'l-uyûn fi sîretî'l-emîni'l-me'mûn* adlı eserini Şâmî'nin kitabıyla İbn Seyyidün-nâs'ın *Uyûnü'l-eser*'ini ihtisar ederek

meydana getirmiştir. 2. *Ezvâcû'n-nebî*. Hz. Peygamber'in evlilik hayatı, hanımları ve çocuklarına dair olan eserin tamamına yakın kısmı *Sübûlû'l-hüddâ*'nın "Hz. Peygamber'in Hanımları" (XII, 13-162) bölümünden oluşmaktadır. Sadece altıncı ve yedinci bölümlere bazı küçük ilâveler yapılmış, diğer bazı bölümlere de Resûl-i Ekrem'in hanımlarının faziletiyle ilgili rivayetler eklenmiştir (*Ezvâcû'n-nebî*, s. 188-192, 205, 211, 226-227) (nşr. Muhammed Nizâmeddin el-Füteyyih, Medine 1413/1992). 3. *Ukûdû'l-cümân fi menâkıbi Ebi Hanîfe en-Nu'mân*. Hanefî mezhebinin oluşum ve gelişimiyle birlikte Ebû Hanîfe'nin hayatını anlatan, görüşlerinin eleştirisini içeren ve yapılan eleştirilere cevap veren eserlerden biridir (nşr. Muhammed Molla el-Efgânî, Mekke 1398-1399). İbn Hacer el-Heytemî, *el-Hayrâtü'l-hisân fi menâkıbi'l-İmâmî'l-A'zam Ebi Hanîfe en-Nu'mân* adlı eserini bu kitaptan faydalanarak kaleme almıştır. 4. *el-Âyâtü'l-'azîmetü'l-bâhire fi mi'râci seyyidi ehli'd-dünyâ ve'l-âhire* (Yûsuf el-İş, s. 36). 5. *el-Fazlû'l-mübîn fi's-şabri 'inde fakdî'l-benâtî ve'l-benîn* (Nuruosmaniye Ktp., nr. 4918/2; Âtîf Efendi Ktp., nr. 594). 6. *el-İthâf bi't-temyizi mâ tebi'a fihi'l-Beyzâvî şâhibe'l-Keşşâf* (Süleymaniye Ktp., Yeniciami, nr. 1182, vr. 7^b-10^b; Köprülü Ktp., nr. 7, vr. 1^a-6^a).

Şemseddin eş-Şâmî'nin diğer eserleri de şunlardır: *Ma'llâ'u'n-nûr fi fazlî't-Tûr ve kam'u'l-mu'ted (mu'annid) i'l-kefûr*,

İthâfû'l-erib bi-hulâsati'l-e'ârîb, *İthâfû'r-râgibi'l-vâ'i fi tercemeti Ebî 'Amr el-Evzâ'i*, *Tafsilû'l-istifâde fi beyânı kelimeteyi's-şehâde*, *el-Câmî'u'l-vecizü'l-hâdim li-luğati'l-Kur'ânî'l-'azîz*, *el-Cevâhirü'n-nefâ'is fi tahbîri Kitâbi'l-'Arâ'is*, *Ref'u'l-kadri ve mecmû'u'l-fütûvve fi şerhi's-şadri ve Hâtemi'n-nübüvve*, *Şerhu'l-Âcurûmiyye fi'n-naḥv*, *Aynü'l-işâbe fi ma'rifeti's-şahâbe*, *el-Fethu'r-rahmânî fi şerhi ebyâtî'l-Cürcânî*, *el-Fevâ'idü'l-mecmû'a fi'l-eḥâdîsi'l-mevzû'a*, *Keşfü'l-lebs fi reddi's-şems*, *Mürşidü's-sâlik ilâ Elfiyyeti İbn Mâlik*, *en-Nüket 'alâ Elfiyyeti İbn Mâlik*, *en-Nüketü'l-mühimmât fi'l-kelâm 'ale'l-eḥdâ' ve'l-benîn ve'l-benât*, *Vücûbü fethi hemze inne ve kesrihâ ve cevâzû'l-emreyn* (eserleri için ayrıca bk. İbnü'l-İmâd, VIII, 251; *Ezvâcû'n-nebî*, neşredeninin girişi, s. 11-13; Brockelmann, GAL, II, 392; Suppl., II, 415-416).

BİBLİYOGRAFYA :

Şâmî, *Sübûlû'l-hüddâ*, I, 1, 7-85, 439-454; II, 565-567; XII, 13-162; a.mlf., *Ezvâcû'n-nebî* (nşr. M. Nizâmeddin el-Füteyyih), Medine-Beyrut 1413/1992, s. 188-192, 205, 211, 226-227; ayrıca bk. neşredeninin girişi, s. 11-13; *Keşfü'z-zunûn*, I, 193, 204; II, 977, 1155, 1260; İbnü'l-İmâd, *Şezerât*, VIII, 250-251; Brockelmann, GAL, II, 392; Suppl., II, 415-416; Yûsuf el-İş, *Fihri'su maḥtûṭâtî Dâri'l-kütübî'z-Zâhiriyye: Târîḥ ve mülḥakātūh*, Dimaşık 1366/1947, s. 36; *Keḥhâle*, *Mu'cemü'l-mü'elliḥîn*, XII, 131-132; Selâhaddin el-Müneccid, *Mu'cemü'l-mü'erriḥîn-ne'd-Dimaşkiyyîn*, Beyrut 1398/1978, s. 287-288; Abdülhay el-Kettânî, *Fihri'sü'l-feḥâris*, II, 1062-1064.

MUSTAFA SABRİ KÜÇÜKAŞÇI

ŞÂMİL

(bk. ŞEYH ŞÂMİL).

eş-ŞÂMİL

(الشامل)

İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî'nin (ö. 478/1085) kelâma dair eseri.

Tam adı *eş-Şâmil fi uşûli'd-dîn*'dir. Köprülü Kütüphanesi'ndeki nüshası Helmut Klopfer tarafından bulunup incelenmeden önce eser Ebû'l-Fazl Muhammed b. Ahmed et-Tayyibî'ye nisbet edilmekteydi. Ancak Cüveynî'nin eserde kendi adını zikretmesi ve *el-İrşâd* adlı kitabında *eş-Şâmil*'e atıflar yapması eserin Cüveynî'ye ait olduğunu ortaya koymaktadır (*eş-Şâmil*, nşr. Klopfer, neşredeninin girişi, s. 6-7). *el-İrşâd*'ın *eş-Şâmil*'in muhtasarı olduğu

söylenmiştir (*el-İrşâd*, nşr. M. Yûsuf Mûsâ, neşredenin girişi, s. "s"). Eldeki metninlerin mukayesesinden böyle bir hükme varılması mümkün olmakla birlikte *el-İrşâd*'da eş-Şâmil'e atıfta bulunulmasına bakarak müellifin derslerinde okutmak amacıyla önce *el-İrşâd*'ı yazdığı, ardından daha tatminkâr bir eser olarak eş-Şâmil'i kaleme aldığı düşünülebilir.

eş-Şâmil'in, neşrinde esas alınan Köprülü Kütüphanesi nüshası baş taraftan kırk varak kadar eksiktir. Richard M. Frank bu kısmı İran nüshasına dayanarak yayımlamıştır (aş.bk.). Kitabın mukaddimesinde belirtildiğine göre kendisinin orta hacimde bir eser yazması istenen Cüveynî, Ebû'l-Hasan el-Eş'arî'nin *el-Lüma'*ına Bâkılânî tarafından yapılan şerhi esas alarak eş-Şâmil'i telif etmiştir. Müellif daha sonra eş-Şâmil'in zor anlaşılan kısımlarını açıklamak, kısa tutulmuş konuları genişletmek, ayrıca bazı bölüm ve meseleler eklemek suretiyle yeni bir eser kaleme alacağını belirtmektedir. eş-Şâmil'in mevcut nüshalarında başlıksız olan birinci bölümü başta akfî istidlâl (nazar) olmak üzere deliller bahsi, âlemin hudûsu, Allah'ın varlığının ispatı ve yaratılmışlara benzemeyişi konularını içerir. Bölümün ilk bahsi kelâm ilminde bilgi vasıtalarından olan akfî istidlâle ayrılmıştır. Burada nazar yönteminin isabetli bir bilgi vasıtası olduğu ileri sürülüp karşı fikirler eleştirilmiş, ardından Mu'tezile kelâmcıları tarafından hâdis kabul edilen irade sıfatı ve ilâhî fiillerin zatla münasebeti üzerinde durulmuştur. Ardından zatla temel vasıfları arasındaki münasebet çerçevesinde had (tarif) terimi ele alınmış, delil bahsine geçilerek duyular ötesi âlemin duyulur âlemle kıyaslanması hususu tartışılmıştır (eş-Şâmil, nşr. R. M. Frank, neşredenin girişi, s. 60-74). Daha sonra ilim kavramının tanımı, mahiyeti ve çeşitleri incelenmiştir (R. M. Frank'ın neşrini gerçekleştirdiği metin burada sona ermektedir. s. 3-97). eş-Şâmil'in Ali Sâmî en-Neşşâr tarafından yayımlanan bölümünde nazarın sahih ve fâsıd olanı, mârifetullah için akfî istidlâlde bulunmanın gerekliliği hakkında çeşitli kelâm âlimlerinin düşünceleri zikredilmiş ve Eş'arî mezhebinin görüşlerinin tercihe şayan yönü anlatılmıştır. Bölümün ikinci konusu Allah'ın varlığının ispatına zemin hazırlayan âlemin yaratılmışlığı olup burada yaratılmışlığın alt yapısını oluşturan "şey"nin mahiyeti, ma'dûm ve cevherle ilgili çeşitli meseleler ele alınmış, ardından arazların ispatı, yaratılmışlığı ve cevherlerin arazlardan ayrı olmayacağı konusuna yer verilmiştir. Daha

sonra Allah'ın varlığının ispatı için istidlâlin yanı sıra zarurî ve bedihî bilgilere de başvurulup vurmama hakkındaki anlayışlara değinilmiş, bu hususta Mu'tezile'nin ileri sürdüğü bazı eleştirilere cevap verilmiştir.

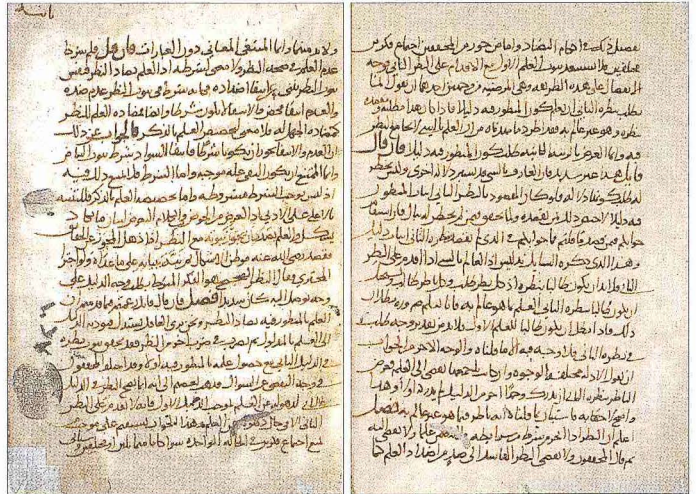
eş-Şâmil'in ikinci bölümü Allah'ın birliği konusuna ayrılmıştır. Burada vâhid ve tevhid kelimelerinin mânaları üzerinde durulduktan sonra vahdâniyyetin ispatı için "temânû" delili ayrıntılı biçimde anlatılmış, ardından Mu'tezile'nin söz konusu delile yönelik eleştirileri cevaplandırılmış, yine Mu'tezile'nin düzenlediği vahdâniyyet istidlâli terki edilmştir (eş-Şâmil, nşr. Neşşâr v.dğr., s. 352-401). Daha sonra cismin mâna ve nitelikleri, kadîm olan bir varlığın cisim olamayacağı ve Müşebbihe'nin ileri sürdüğü deliller üzerinde durulmuştur. Müellif, açıklamalarında sıkça kullandığı ekvân (kevn) kelimesiyle hareket, sü-kûn, içtimâ, iftirak ve mümâsse arazlarını kastettiğini söyleyerek bunun sebebini açıklamış, Nazzâm'ın "tafra" anlayışını eleştirmiştir. Ardından cevherin kendi varlığından ayrı düşünülebilecek bir ağırlığının (bir tür özgül ağırlık) olup olmadığı, eğer varsa bunun altı yönden birine doğru hareketinin kendinden mi yoksa Allah'ın bazı arazlar (ekvân) yaratmasıyla mı mümkün olduğu konusuna yer verilmiş, halâ ve melâ meselesine kısaca değinildikten sonra Cenâb-ı Hakk'ın arş vb. mekânlardan ve herhangi bir yönde bulunmaktan münez-zeh olduğu hususu etraflıca tartışılmıştır. İlâhî zâtın hâdislere mahal teşkil etmeyeceği ve ezelde hâlikiyetle nitelendirilemeyeceği gibi bazı konulara temas edilmiş, Kur'an'da ve Sünnet'te yer alıp zâhiri mâ-nalarıyla Allah'ın sıfatları hakkında yaratılmışlık fikrini akla getiren nasların te'viline geçilmiştir (a.g.e., s. 543-570). Bu nasların ve yorumlarının kısaltılmış şeklinin

müellife ait *el-İrşâd*'da da bulunduğu görülmektedir (a.g.e., s. 155-164). Bu arada eserde hristiyanların tevhidle bağdaşmayan anlayışları eleştirilmiştir. İkinci bölüm Allah'ın varlığı ve bazı sıfatları hakkında yapılan açıklamalarla sona ermektedir.

Üçüncü bölümü "Kitâbü'l-İlel" teşkil eder. Burada önce sıfatla mevsuf arasındaki münasebeti ilgilendiren ahvâl teorisi üzerinde durulmuş, ardından illetler bahsine geçilmiştir. Müellif, bir önceki bölümün sonunda Cenâb-ı Hakk'ın "hay, alîm, kadîr ..." sıfatlarının yanı sıra "hayat, ilim, kudret ..." sıfatlarının da bulunduğunu, bu hususun kelâm ilminin özünü teşkil ettiğini belirtmiş ve bu konuyu illel bölümünde anlatacağını ifade etmişti. Kelâm ilminde bu sıfat gruplarından birincisine mânevî sıfatlar denilmiş, bunlar hem Sünnî hem Mu'tezilî kelâmcıları tarafından kabul edilmiştir. Mâna sıfatları adı verilen ikinci grubu ise Mu'tezile mensupları benimsememiştir. Onlara göre birer müstakil mâna olan bu sıfatlar taaddüd-i kudemâya, dolayısıyla tevhid ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır (bk. SIFAT). Cüveynî müstakil mâna denilen kök sıfatları (hayat, ilim, kudret ...) illet, onlar yoluyla sabit olan mânevî sıfatları da (hay, alîm, kadîr ...) ma'lûl kabul etmekte ve illet olmadan ma'lûlün bulunmasını imkânsız görmektedir. Bu bakış açısından hareket edilen bölümde sıfat-hal ilişkisinden sonra illet-ma'lûl-hüküm münasebetleri üzerinde ayrıntılı biçimde durulmuştur. Eserin son cümlelerinden illel bahsinin bitmediği anlaşılmaktadır.

eş-Şâmil'e ait eldeki metin eserin birinci cüzü olup müellif, metnin ikinci bölümünün bitiminde illel bahsinin ardından ahkâmü'l-ulûm konusuna başlayacağını, kader mevzuunu da müstakil bir başlık altında işleyeceğini belirtmektedir (a.g.e., s.

eş-Şâmil'in
neşrinde
esas alınan
yazma
nüshanın
ilk iki sayfası
(Köprülü Ktp.,
Fâzil Ahmed Paşa,
nr. 826)

625). Bu plana göre mevcut metnin kelâm ilminin ilâhiyyât bölümünü teşkil ettiği söylenebilir. Eserin muhtevası *el-İrşâd*'la mukayese edildiğinde nübüvvet ve sem'îyyât bölümlerinin elde bulunmadığı ortaya çıkar.

İçerdiği çok sayıdaki atıftan anlaşılacağı üzere (*a.g.e.*, s. 723) *eş-Şâmil*'in telifinde Ebû Bekir el-Bâkullânî'nin eserlerinden geniş ölçüde faydalanılmıştır. Esasen müellif eserin mukaddimesinde bu hususu belirtmekte, kitabın üçüncü bölümünün sonunda (*a.g.e.*, s. 716) bu bölümün telifinde Bâkullânî'nin *el-İlel* adlı eseriyle onun diğer kitaplarından yararlandığını söylemektedir. Cüveynî'nin Ebû İshak el-İsferrâynî'ye de sık sık atıflar yaptığı görülür. Eserin hemen her konusunda başta Ebû Hâşim el-Cübbâi olmak üzere Mu'tezile kelâmcılarına eleştiriler yöneltilmiştir. Cüveynî eserinde çok yönlü akfî istidlâllerde bulunmuş, farklı telakkileri zikrederek bunların yanlış ve doğru taraflarını belirtmiş, bu özellikleriyle eser kelâm literatürünün zengin bir kaynağı olmuştur. *eş-Şâmil*'in, eski Yunan düşüncesinin etkisi altında gelişen İslâm felsefesinin kelâma alınmasından önceki dönemin en tatminkâr eseri olduğu söylenebilir. Kitap, hem hacim hem istidlâl seviyesi bakımından Ebû'l-Muîn en-Nesefî'nin *Tebşîratü'l-edille*'sinin dengi sayılabilir. Ancak *Tebşîratü'l-edille* plan, tertip ve ifade tekniği açısından daha gelişmiştir.

eş-Şâmil'in bilinen ilk nüshası Köprülü Kütüphanesi'ndedir (Fâzıl Ahmed Paşa, nr. 826). Helmut Klopfer, tesbit ettiği bu nüshanın birinci bölümünü başarılı sayılmayan bir çalışma ile yayımlamıştır (vr. 1^a-102^a; Kahire 1960-1961, 1988-1989). Aynı nüshanın tamamı Ali Sâmî en-Neşşâr, Faysal Budeyr Avn ve Süheyr Muhammed Muh-târ tarafından neşredilmiştir (İskenderiye 1969). Her ne kadar nâşirler Dârü'l-kütübî'l-Misriyye nüshasını (İlmü'l-ke-lâm, nr. 1290) esas aldıklarını, bunun Bâbîlî'de Şehbâl fotoğraflarhanesinde istinsah edildiğini (fotoğrafının çekildiğini) söyleyip Köprülü nüshasına ulaşamadıklarını kaydediyorlarsa da (*eş-Şâmil*, nşr. Ali Sâmî en-Neşşâr v.dğr., neşredenin girişi, s. 83-85), verdikleri bilgilerden ve yapılan karşılaştırmalardan, onların da esas aldıkları nüshanın Köprülü nüshası olduğu anlaşılacaktır. 620 sayfadan meydana gelen basılmış metnin sadece ilk 245 sayfasında görülen ikinci nüshanın farkları Klopfer neşrinde yanlış veya değişik okumalardan kaynaklanan farklardır. R. M. Frank, Tahran Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde bulunan (nr. 350) diğer bir yazmanın Köprülü

lû nüshasında eksik olan baş tarafını tahkik etmiş ve bu kısım, S. Celâleddin Muc-tebâvî tarafından tercüme edilen Farsça bir girişle birlikte (*eş-Şâmil*, nşr. Frank, neşredenin girişi, s. 3-97) yayımlanmıştır (Tahran 1360 hş. [1981]). *eş-Şâmil*'in Ali Sâmî en-Neşşâr baskısından kopya edilen bir neşri daha gerçekleştirilmiştir (nşr. Abdullâh Mahmûd Muhammed Ömer, Beyrut 1420/1999).

BİBLİYOGRAFYA :

Cüveynî, *eş-Şâmil* (nşr. H. Klopfer), Kahire 1988-89, neşredenin girişi, s. 6-7; a.e. (nşr. Ali Sâmî en-Neşşâr v.dğr.), İskenderiye 1969, tür.yer., ayrıca bk. neşredenlerin girişi, s. 83-85; a.e. (nşr. R. M. Frank), Tahran 1360 hş./1981, tür.yer., ayrıca bk. neşredenin girişi, s. 3-97; a.mlf., *el-İrşâd* (nşr. M. Yûsuf Mûsâ – Ali Abdülmuîn Abdülhamîd), Kahire-Bağdad 1369/1950, s. 155-164, ayrıca bk. neşredenin girişi, s. “s”; *Keşfü'z-zunûn*, II, 1024; Fevkiyye Hüseyin Mahmûd, *el-Cüveynî İlmâmü'l-Haremeyn*, Kahire, ts. (el-Müessesetü'l-Misriyyetü'l-âmmeh), s. 81-85; Abdülvehhâb İbrâhim Ebû Süleyman, *Kitâbetü'l-bahşi'l-ilmî*, Cid-de 1403/1983, s. 285-286.

BEKİR TOPALOĞLU

ŞAMLÛ, Ahmed

(أحمد شاملو)

(1925-2000)

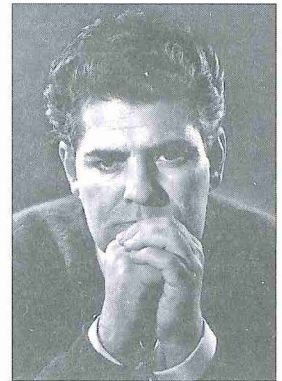
İranlı modern dönem şairi.

12 Aralık 1925'te Tahran'da doğdu. Kâbil asıllı bir Türk ailesine mensuptur. Subay olan babası Haydar-ı Şamlû'nun görevi sebebiyle çocukluk dönemini Reşt, Zâhidân, Şiraz, Bircend, Meşhed ve İsfahan başta olmak üzere çeşitli şehirlerde geçirdi; ilk ve orta öğrenimini buralarda, liseyi Tahran'da tamamladı (1946). Bu arada siyasi görüş ve faaliyetleri sebebiyle 1944'te müttefiklerce tutuklanıp Reşt'teki Sovyet hapishanesine gönderildi, bir süre hapis yattıktan sonra serbest bırakıldı. 1947'de ilk şiir kitabı olan *Âhenghâ-yi Ferâmûş-şode*'yi neşretti. Bu arada *Sühan-ı Nev ve Revzene* dergilerinin yayın kurullarında çalıştı. *Âteşbâr* dergisinin başyazarlığını üstlendiği 1952'den itibaren iki yıl Macaristan elçiliği kültür müşavirliği görevinde bulundu. İran'a döndüğünde yine siyasi faaliyetlerinden dolayı 1954 yılında tutuklanarak on dört ay hapis yattı. 1957'de *Bâmşâd* dergisinin, ardından *İttılâ'ât-ı Mâhâne*'nin başyazarlığına getirildi. Daha sonra sinemaya yönelen Şamlû, Sistan ve Belûcistan belgesellerini hazırladı, çeşitli senaryolar yazdı. 1961'de *Kitâb-ı Hefte*'nin başyazarlığını yaptı. 1967'de haftalık *Hûşe* dergisinin kültür ve edebiyat bölü-

lümünün editörlüğüne getirildi. 1972'de tedavi amacıyla Almanya'ya, 1976'da Pen Club'un daveti üzerine Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. 1977'de siyasi sebeplerle Amerika Birleşik Devletleri'nde bir yıl ikamet etti. 1978'de İran Yazarlar Merkezi Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. 1988'de II. Uluslararası Edebiyat Kongresi dolayısıyla Almanya'ya davet edildi. Değişik Avrupa ülkelerinde katıldığı kültürel ve edebî faaliyetlerin ardından İran'a döndü. 1990'da Amerika'da çeşitli edebî etkinliklerde bulunan Şamlû, Berkeley Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak bir dönem çağdaş İran edebiyatına dair dersler verdi. Human Rights Watch'ın “Free Expression” ödülünü aldı. 1994 yılında Kanada Toronto Üniversitesi'nde kendi adına düzenlenen kongreye katıldı. Uzun zamandan beri süren hastalığının ilerlemesiyle 1997'de sağ bacağı kesilen Şamlû 23 Temmuz 2000 tarihinde Tahran'da vefat etti.

Ahmed-i Şamlû, çağdaş Fars şiirinde “şi'r-i sepîd (beyaz şiir: vezinsiz ve kafiyesiz şiir) diye bilinen, aynı zamanda “şi'r-i Şamlûyî” adı da verilen tarzın öncüsü ve sosyal içerikli şiirin güçlü simalarındandır. Şiirlerini “İ. Bâmdâd, İ. Subh, Bâmdâd” mahlaslarıyla yazan Şamlû roman, hikâye ve tiyatro dallarında da eser vermiş, klasik metin tashihiyle uğraşmış, yabancı dillerden hikâye, roman ve şiir çevirileri yapmış, çeşitli konularda makaleler yazmıştır. Ayrıca kendi şiirleri başta olmak üzere Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ve Nîmâ Yûsîc'in şiirlerini seslendirdiği kaset çalışmaları vardır. Şiirleri bazı dillere çevrilmiş, hayatı boyunca üzerinde çalıştığı, halk dilindeki ke-lime, deyim ve argo söyleyişleri derlediği *Kitâb-ı Kûçe* adlı sözlüğü büyük ilgi görmüştür.

Eserleri. Şiir Kitapları: *Âhenghâ-yi Ferâmûş-şode* (Tahran 1326/1947, 1330/1951), *Kaţ'nâme* (Tahran 1330/1951),

Ahmed-i
Şamlû